

REPUBLIKA HRVATSKA
ŽUPANIJSKI SUD U POŽEGI

REPUBLIKA HRVATSKA
ŽUPANIJSKI DRŽAVNI ODVJETNIŠTVO

Priloga: 5-05-1997
broj: KT-65/96-10

Dragičević
K.9/97-9

P R E S U D A
U IME REPUBLIKE HRVATSKE

Županijski sud u Požegi, u vijeću sastavljenom od sudaca toga suda, Predraga Dragičevića kao predsjednika vijeća, a Dubravke Grgurić-Rukavina kao člana vijeća, te sudaca porotnika Marije Kovačić, Luke Luketića i Đure Safundžića kao članova vijeća, uz sudjelovanje Štefice De Marki kao zapisničara, u krivičnom predmetu protiv optuženika ŽELJKA MILANKOVIĆA i dr., zbog krivičnog djela iz čl. 120. st. 1. Osnovnog krivičnog zakona Republike Hrvatske (dalje: OKZRH), povodom optužnice Županijskog državnog odvjetništva u Požegi broj KT-65/96-10 od 10. siječnja 1997. godine, nakon održane glavne javne rasprave dana 12. ožujka 1997. godine, u nazočnosti zamjenika županijskog državnog odvjetnika u Požegi, Franje Kopunića, drugooptuženika Veljka Budića i njegovog branitelja Velimira Galića, odvjetnika iz Požege, te braniteljice prvo, treće i četvrtooptuženika, Julke Lučić-Prša, odvjetnice iz Požege, a u nenazočnosti prvo, treće i četvrtooptuženika, donio je i istog dana javno objavio slijedeću

P R E S U D U

Prvooptuženik ŽELJKO MILANKOVIĆ, [REDACTED]

sada nepoznatog *da - Galića*

Drugooptuženik VELJKO BUDIĆ, [REDACTED]

nalazi se u pritvoru

Okružnog zatvora u Požegi,

Trećeoptuženik MILAN PAVIĆ, [REDACTED]

sada nepoznatog boravišta,

Četvrtooptuženik MILAN SUDAR, [REDACTED]

sada nepoznatog

boravišta

k r i v i s u :

što su dana 9. kolovoza 1994. godine kao pripadnici izviđačko-diverzantskog voda okupacijske vojske tzv. "SAO Krajina", u skladu s uputama okupacijskih i vojno-agresorskih vlasti i po naređenju zapovjednika Jure Šajatovića, naoružani automatskim puškama i streljivom, krenuli iz privremeno zauzetog teritorija u Gavrinici, te prešavši liniju razgraničenja ušli na slobodni teritorij Republike Hrvatske, u namjeri da, protivno Ženevskoj konvenciji o zaštiti građanskih osoba za vrijeme rata od 12. kolovoza 1949. godine, ubijaju građane hrvatske narodnosti, pa kada su došli do ceste Pakrac - Požega, u ul. Ivana Gundulića uz cestu postavili zasjedu i kada je iz pravca Pakraca naišao osobni automobil marke VW 1200" reg. oznake DA 308-BC u kojem su se nalazi Vencislav Štrbac i njegov suvozač Dario Družinec, iz automatskog oružja call. 7,62 mm otvorili vatru po automobilu kojom prilikom su sa više projektila pogodili Vencislava Štrbac, zadavši mu strijelne rane grudnog kođa, vrata i lijeve uške, strijelni kanal kroz jetru i desno pluće, koje povrede su bile teške i po život opasne i dovele su do smrti Vencislava Štrbac,

dakle, kršeći pravila međunarodnog prava za vrijeme oružanog sukoba, izvršili napad na pojedine civilne osobe koji je imao za posljedicu smrt jedne osobe,

čime su počinili kazneno djelo protiv čovječnosti i međunarodnog prava, ratni zločin protiv civilnog stanovništva, označeno po čl. 120. st. 1. OKZRH,

pa se temeljem čl. 120. st. 11. OKZRH

o s u đ u j u

na kaznu zatvora u trajanju od 15 (petnaest) godina, s v a k i .

Temeljem čl. 45. OKZRH, vrijeme provedeno u pritvoru ima se uračunati optuženicima u izrečene kazne zatvora.

Temeljem čl. 90. st. 1. Zakona o krivičnom postupku (dalje: ZKP) drugooptuženik Veljko Budić obvezuje se naknaditi troškove kaznenog postupka prema popisu, te se na ime paušala obvezuje platiti iznos od 1.000,00 (slovima: tisuću) kuna.

Temeljem čl. 90. st. 4. ZKP prvo, treće i četvrtooptuženik se oslobađaju plaćanja troškova postupka.

Obrazloženje

Županijsko državno odvjetništvo u Požegi podiglo je optužnicu protiv optuženih Željka Milankovića, Veljka Budića, Milana Pavića i Milana Sudara, zbog kaznenog djela protiv čovječnosti i međunarodnog prava, ratnog zločina protiv civilnog stanovništva označeno i kažnjivo po čl. 120. st. 1. OKZRH.

Budući su ispunjeni uvjeti iz čl. 290. st. 3. i 4. ZKP vanraspravno vijeće ovog suda donijelo je rješenje da se prvooptuženiku Željku Milankoviću, trećeoptuženiku Milanu Paviću i četvrtooptuženiku Milanu Sudaru sudi u nenazočnosti, jer je njihovo trenutno prebivalište nepoznato, a samim tim su nedostupni državnim organima Republike Hrvatske.

U svojoj obrani drugooptuženik Veljko Budić iskazao je da 9. kolovoza 1994. godine, kad je napadnut automobil "Volkswagen 1200" na cesti Pakrac - Požega, nije sudjelovao, ali se nalazio u blizini tj. na liniji razgraničenja, udaljen od mjesta toga događaja oko 250 m. Naime, toga dana Đorđe Vujčić, kojeg je od prije poznao, pozvao ga je da zajedno s njim, te s Milanom Stojkovićem i Milanom Maletićem ode u Kusunje da pogledaju kuću Milana Stojkovića. Kad su došli do linije razgraničenja i kad je vidio da oni imaju namjeru preći cestu Pakrac - Požega ostao je na liniji razgraničenja. Nakon nekog vremena čuo je pucnjavu, koja je bila rafalna i to kraćeg trajanja. Inače, s mjesta gdje je stajao, osobni automobil nije vidio i nije znao što se dogodilo s ljudima u automobilu. Drugooptuženik posebno napominje da su Đorđe Vujčić i Milan Maletić bili u uniformama i bili su naoružani automatskim puškama, dok je Milan Stojković bio u civilu, i bio je naoružan kratkim oružjem. Kasnije, u razgovoru s istima saznao je da su Milan Maletić i Đorđe Vujčić pucali na automobil. Optuženik posebno napominje da Željko Milanković, Milan Pavić i Milan Sudar, s ovim događajem nemaju nikakve veze, jer tamo nisu ni bili, a niti su dobili bilo kakvo naređenje Jure Šajatovića za izviđanje.

Kad mu je predložen iskaz koji je dao kod vojnog istražnog suca u Bjelovaru 28. kolovoza 1995. godine optuženik sada iskazuje da taj iskaz nije istinit jer ga je dao pod utjecajem prijateljem Đorđa Vujčića i Milana Maletića koji su mu prilikom predaje i smještaja u prihvatnom centru zaprijetili da o ovom događaju ništa ne smije pričati jer će nešto našao učiniti njegovoj obitelji.

Utvrđuje se da je pred istražnim vojnim sucem drugooptuženik Veljko Budić iskazao da je u akciji u kojoj je smrtno stradao Vencislav Štrbac sudjelovao, ali nije bio baš među neposrednim izvršiteljima. Kritičnog dana on je, zajedno s Milanom Sudarom, Milanom Pavićem i Željkom Milankovićem, a po naređenju Jure Šajatovića, krenuo u izviđanje prometnice Pakrac - Požega. Krenuli su s Gavrinice poslijepodne i spustili se kroz predio "Čukur" u blizini igrališta "Uroševac". On je ostao na prvoj crti, udaljen oko 150 metara od ceste, dok su se Sudar, Pavić i Milanković, spustili do same ceste i tu su zauzeli položaj. U jednom trenutku vidio je osobno vozilo marke "VW" bijele boje kako se kreće iz pravca Pakraca i ubrzo nakon toga došlo je do pucnjave. Nije točno vidio da li pucaju sva

trojica, no već nakon prvih pucnjeva vozilo se zaustavilo na cesti, a njih trojica su se nakon toga vratili do mjesta gdje ih je on čekao i tada su zajedno pošli prema Gavrinici. Prilikom prepričavanja toga događaja saznao je da četvrtooptuženik Milan Sudar uopće nije pucao prema automobilu, što su učinila ostala dvojica. Sjeća se da je prvooptuženik Željko Milanković tada nosio maskirnu uniformu s oznakom "SAO Krajina", dok je trećeoptuženik Milan Pavić bio u civilnom odijelu, a četvrtooptuženik Milan Sudar također je bio u civilnom odijelu. Sva trojica bili su naoružani automatskim puškama. Posebno napominje da je iz rafalnog pucanja zaključio da su pucala samo dvojica. Također je naveo da je njima njihov zapovjednik Jure Šajatović rekao da pri izviđanju i eventualnom nailasku na Hrvatsku vojsku, policiju i civile, otvaraju na njih vatru.

Prvooptuženik Željko Milanković i trećeoptuženik Milan Pavić u svojoj obrani kod vojnog istražnog suca u Bjelovaru naveli su da nisu sudjelovali u nikakvoj akciji s drugooptuženikom Veljkom Budićem, te da ovaj ne govori istinu.

U dokaznom postupku sud je, radi iznalaženja materijalne istine, kao svjedoke saslušao oštećenika Daria Družineca, te Gorana Pašića, a medicinski vještak dr. Ilija Bagarić dao je svoj nalaz i mišljenje. Nadalje, na raspravi je pročitan zapisnik o očevidu, zapisnik o ispitivanju okrivljenika sastavljen kod Vojnog suda u Bjelovaru, zapisnik o ispitivanju okrivljenika kod Županijskog suda u Požegi, zapisnik o saslušanju svjedoka i zapisnik o saslušanju svjedoka sastavljen kod Županijskog suda u Požegi. Izvršen je uvid u zapisnik o obdukciji, u fotodokumentaciju, te u kompletne spise Vojnog suda u Bjelovaru broj K.128/96 i Županijskog suda u Požegi broj Kio.207/96.

Kritičkom ocjenom i analizom svakog od izvedenih dokaza pojedinačno i skupno, vijeće je s izvjesnošću utvrdilo da su optuženici počinili kaznena djela koja su im optužnicom stavljena na teret.

Iz iskaza svjedoka Darija Družineca proizlazi da je u jednom trenutku pred njihovo vozilo izišao jedan muškarac obučen u civilno odijelo. Imao je donji dio trenerke, a iznad toga je imao crnu majicu. U ruci nije imao nikakvo oružje. Mahanjem ruku je zaustavio vozilo i nakon toga ih zamolio da ga prevezu do Kusionja, gdje se po njegovim riječima nalazi punkt straže. U jednom trenutku kraj obližnje kuće ugledali su neke osobe, od kojih je jedna podigla pušku i usmjerila ju prema njima. Družinec nadalje napominje da je on počeo bježati a Štrbac je pokušao pobjeći s automobilom prema našem punktu. Tada je počela pucnjava. U toj pucnjavi Štrbac je bio teško ranjen, a uskoro su naišli pripadnici UNPROFOR-a koji su ga odvezli u ambulantu u Pakrac. Nakon pružanja prve pomoći bio je transportiran za bolnicu u Kutinu, na kojem putu je umro. Svjedok je nadalje iskazao da je poslije od djelatnika policije na fotografiji kao sumnjivu osobu prepoznao Stojaković Milana, kao osobu koja ih je zaustavila, što je kasnije u razgovoru potvrdila i supruga preminulog Vencislava, Branka Štrbac.

Svjedok Goran Pašić je iskazao da mu je o ovom događaju pričao drugooptuženik Veljko Budić i to u Bjelovaru u Okružnom zatvoru. Tom prilikom mu je rekao da su on, prvooptuženik Željko Milanković, trećeoptuženik Milan Pavić i četvrtooptuženik Milan Sudar samoinicijativno krenuli do ceste Pakrac - Požega s namjerom

da zaustave kakav automobil i da ga otmu za sebe. To su pokušali ostvariti na način da je pred nailazeći automobil izišao goloruk četvrtooptuženik Milan Sudar i pokušao ga zaustaviti, dok su ostali čekali u zasjedi, ili su bili negdje pored ceste. Kad je vozač toga automobila krenuo na Sudara oni su uzvratili vatrom, pucajući po automobilu. Nakon pucanja pobjegli su, bojeći se da bi moglo naići policijsko vozilo.

Iz nalaza i mišljenja medicinskog vještaka dr. Ilije Bagarića koji je i obavio obdukciju proizlazi da je oštećenik Vencislav Štrbac umro nasilnom smrću uslijed ozljeda nanesenih projektilima iz vatrenog oružja. Pokojnik je pogođen s najmanje 3 projektila, od kojih su 2 zadala lake tjelesne ozljede i to po lijevoj uški i lijevoj strani vrata, dok se jedan projektil koji je ušao u tijelo straga, ispod desne lopatice, raspao i zadao teške ozljede jetre, ošita i desnog plućnog krila. Smrt je nastala kombiniranim djelovanjem krvarenja i nemogućnosti disanja uslijed otvorenosti grudnog koša. Za ovaj posljednji projektil jasno je da je došao straga, prethodno prošavši kroz neku prepreku, dok za prva 2 pomenuta hica nije moguće sa sigurnošću reći smjer.

Iz zapisnika o očevidu proizlazi da su na osobnom vozilu makre "VW" reg. oznake DA 308-BC uočena oštećenja u obliku prostrijelih rupa, te da je s mjesta događaja izuzeto 16 čahura od automatskog oružja.

Iz pismena MUP-a Republike Hrvatske, Policijske uprave Varaždinske, odjela Kriminalističke policije od dana 8. kolovoza 1996. godine evidentno je da Milan Stojković i Đorđe Vujčić nisu bili kao zarobljene osobe dopremljeni u prihvatni centar u Varaždinu i to nakon vojno-redarstvene akcije "Bljesak".

Utvrđuje se da je između drugooptuženika Budić Veljka te prvooptuženika Željka Milankovića i trećeoptuženika Milana Pavića izvršeno suočenje dana 29. kolovoza 1995. godine pred istražnim sucem Vojnog suda u Bjelovaru, kojom prilikom je drugooptuženik Veljko Budić u lice rekao okrivljenicima Milankoviću i Paviću da su zajedno s njim sudjelovali u toj akciji i ponovo njihovo sudjelovanje opisao do u pojedinosti.

Cijeneci izneseno, očigledno je da drugooptuženik Veljko Budić sada ne govori istinu iz sudu nepoznatih razloga, jer je prilikom saslušanja pred Vojnim sudom u Bjelovaru do u pojedinosti ispričao i opisao način na koji se sve ovo dogodilo, te od koga su dobili naređenje da odu na teren. On je do u detalje opisao kako su bili obučeni Željko Milanković, Milan Pavić i Milan Sudar, i kako i na koji način je tko do njih sudjelovao u toj akciji. On je poslije to isto ispričao i zatvoreniku Goranu Pašiću, koji je to isto iskazao i na glavnoj raspravi, opisujući sve onako kako je to prije iskazao Budić. Nadalje, kao što je već rečeno, pred istražnim sucem u Bjelovaru prilikom suočenja s prvo i trećeoptuženikom on je gledajući ove u lice još jednom ponovio sve što je prije rekao optužujući ih i sve do u detalje opisujući. To što poslije mijenja svoj iskaz i pronalazi druge osobe uz neprihvatljiva obrazloženja, da su mu prijetili Vujčić i Maletić prilikom uhićenja, očigledno nema elemenata istine. Tome u prilog govori i pismeno MUP-a RH, Policijske uprave Varaždinske, iz kojeg je evidentno da Milan Stojković i Đorđe Vujčić nisu bili kao zarobljene osobe dopremljeni u prihvatni centar u Varaždinu, i to nakon vojno-redarstvene akcije "Bljesak". Samim tim Vujčić nije mogao niti prijetiti drugooptuženiku Veljku Budiću. Sve ovo očigledno ukazuje

da optuženik, mijenjajući svoj iskaz, i to sudu iz nepoznatog razloga, nije govorio, a niti govori istinu. Što se tiče iskaza Darija Družineca vijeće je mišljenja da se prilikom zapažanja na licu mjesta gdje je bilo puno opasnosti i straha kasnije može dogoditi greška u prepoznavanju, posebno putem fotografije, a to se po mišljenju vijeća vjerojatno i dogodilo, jer drugog uvjerljivog obrazloženja nema.

Iako Budić svoje sudjelovanje u akciji svodi na to da je samo bio na crti razgraničenja, i najprije govori da je bio udaljen 150, a poslije i 250 metara, te da osobno nije pucao na civilno vozilo, u svakom slučaju ne isključuje njegovu krivičnu odgovornost, jer da je to bila istina ovaj njegov položaj je bio dogovorno određen, odnosno radilo se o svojevrsnoj podjeli posla, jer je netko morao biti i na straži, jer su kroz to područje, kao što je opće poznato, patrolirale izviđačke jedinice specijalne policije MUP-a RH, a on je u svakom slučaju tu bio suizvršitelj.

Nakon što je sud utvrdio kaznenu odgovornost optuženih pristupio je utvrđivanju stupnja te odgovornosti, kako bi prema istima mogao primjeniti odgovarajuće krivične sankcije.

Odlučujući o primjeni odgovarajuće krivične sankcije u smislu ostvarenja zahtjeva specijalne i generalne prevencije, te zahtjeva retribucije, sud je smatrao da se u konkretnom slučaju ova svrha može postići samo izricanjem adekvatne kazne zatvora.

Kao adekvatnu kaznu zatvora sud je za svakog optuženika utvrdio kaznu zatvora u trajanju od po 15 godina, a da pritom na strani optuženih nije našao nikakvih olakotnih okolnosti, dok je prilikom utvrđivanja visine kazne od otegotnih okolnosti cijenio društvenu opasnost djela, samih počinitelja, njihov visok stupanj krivične odgovornosti, kao i način i okolnosti pod kojima je ovo djelo počinjeno.

Ove kazne bi u svakom slučaju trebale odgojno i preventivno djelovati da se više ne čine ovakva i slična kaznena djela. One bi također trebale odgojno utjecati i na druge eventualne počinitelje sličnih kaznenih djela.

Budući je sud optuženike proglasio krivima, drugooptuženika Veljka Budića je obvezao na naknadu troškova kaznenog postupka i na platež paušala ovom sudu od 1.000,00 kuna, dok je ostale optuženike oslobodio obveze naknade troškove postupka, jer su isti nedostupni i naplaćivanje tih troškova bi samim tim bilo neprovedivo.

U Požegi, 12. ožujka 1997.g.

ZAPISNIČAR:

Štefica De Marki, v.r.

PREDSJEDNIK VIJEĆA:

Predrag Dragičević, v.r.

NAPUTAK O PRAVU NA ŽALBU:

Protiv ove presude dopuštena je žalba u roku od 15 dana od dana primitka iste. Žalba se podnosi pismeno ovom sudu u 3 istovjetna primjerka neposredno ili preporučeno putem pošte. O žalbi odlučuje Vrhovni sud RH u Zagrebu.

DNA:

1. ŽDO Požega, na KT-65/96
2. Opt. Veljko Budić, Okružni zatvor u Požegi
3. I, III, IV.opt. na oglasnu ploču suda
4. Branitelj opt. Budića, Velimir Galić, Požega
5. Braniteljica I, III i IV.opt., Julka Lučić-Prša, Požega

Suglasnost ovog prijepisa sa izvornikom
ovjerava upravitelj kancelarije

Marija Reguž
Marija Reguž, dipl. lur.